

Det ærede Medlem har blandt Andet den urigtige Opfattelse at det skulde have været min Tanke at indbegaa hans tidligere Taler, og han har derfor meget beklaget sig over, at hvad jeg har fremført, ikke har rammet, hvad han har sagt. Jeg har imidlertid slet ikke havt til Hensigt at ville ramme det, som han er fremkommen med, og jeg tror ikke, at det kan være nogen Forpligtelse for den Minister til at tage Hensyn til Noget, som han ikke mener for tjener at tages Hensyn til. Naar jeg yttrede mig angaaende hans Tale sidst, saa var det slet ikke for at gaa ind paa de Enkeltheder, som han fremkom med, og som meget lidt interesserer mig, men det var for at vise, at hans hele Opfattelse, især af Udtalelserne fra min Side var grundforskjellig fra den hele Karakter, som hans Foredrag igaaar havde, og dette, tror jeg, at enhver, der vil paa tage sig den Alieilighed at læse det, han dengang sagde, og det, han nu sagde, igaaar, vil komme til at se saa tydeligt, som man overhovedet kan faa det at se. For Dvrigt var det jo kun med Hensyn til et særligt Punkt, at jeg kom til at berøre hans Foredrag, og dette har han undladt nu at omtale, endssjøndt det var det Æneste, der efter Gangen i mit Foredrag gaa mig Anledning til at tale om hans Foredrag. Det var dette, at han isjor udtrykkelig erklærede, at det var langfra, at vi endnu kunde tænke paa Friskole, og det var det eneste bestemte Punkt, han dengang henstillede til Ministeren, at Sagen kunde stilles faaledes, at Kommunerne beholdt Ret til at bidrage til private Skoler, altsaa netop det, der nu indholdes i Lovforslaget's § 7. Det var kun derfor, jeg berørte hans Foredrag. Men hvorvel jeg nu ellers ikke skal aleilige Thinget med en Indbegaaen af hans Udtalelser, maa jeg dog sige, at jeg vil gjøre en Undtagelse herfra med Hensyn til, hvad der sidst kom frem fra ham angaaende Adskillelsen mellem Friskoler og Betalingskoler i Kjøbstæderne. Saa sagde at fremtillde det faaledes, som om jeg havde forandret Anskuelse fra hvad jeg udtalte isjor, men det Bevis, han ansførte, beviser slet Intet. S. Hjørring er netop som af en æret foregaaende Taler oplyst, Betalingskolen ophørt. Det var ikke nogen omhelst Avillie fra min Side imod en Adskillelse mellem Betalingskolen og Friskolen, som foranledigede mig til, da Sagen var for i Finantsudvalget, at udtale mig derimod, men det var, fordi jeg dengang maatte gaa ud fra, at man maatte gaa ind paa Forslaget, saaledes som det var kommet fra Kommunalbestyrelsen, dersom det overhovedet skulde blive til den tilfattede Hjelpe for Bedkommende. Jeg har netop igaaar modtaget et Eksempel fra den Bestyrelse, som har aabnet Skolen derovre, og som udtaler sin Taknemlighed for det Bidrag, der ogsaa her i Thinget er blevet ydet Sagen, og den har lagt for Dagen, at den virkelig har stor Interesse for Skolevæsenet. Jeg kan bestemt

erklære, og jeg ikke skal møde Modsigelse, hentet fra noget af mine Skridt, at jeg har den samme Opfattelse endnu, som jeg dengang havde med Hensyn til Adskillelsen mellem Friskolerne og Betalingskolerne i Kjøbstæderne, og det er under min Administration slet betydeligt Skridt i denne Retning, men jeg har fastholdt hvad jeg dengang udtalte, og hvad jeg ikke troede vilde kunde brevides mig, som en Fejl, at Adskillelsen maatte bero paa, om Kjøbstæderne selv viste sig villige til at gjennemføre et bedre Skolevæsen. Dette har altid fra Ministeriets Side mødt den største Smødefommen, ligesom der er blevet udtalt Omse om, at man vilde lægge Vægt paa Friskolen eller Borgerkolen, og det er netop derfor, at denne Skole alene er omtalt i Lovforslaget, fordi jeg er gaaet ud fra, at det er den og ene den, der er den egentlige Kommunal-skole, som Kommunen har Forpligtelse til at gjennemføre, og som den derfor ogsaa skal søge at gjøre saa god som mulig. Hvad andre Skoler angaar, maa det bero paa de stedlige Forhold, og med Hensyn dertil har Ministeren kun kunnet udtale Omse og Tilbøieligheder, men har i Dvrigt ladet Kommunalbestyrelserne selv afgjøre, hvorledes Sagen bedst kunde ordnes, hvad enten det maatte ske ved Bidrag til private Skoler eller der paa anden Maade kunde naas den tilfattede yderligere Undervisning for Børn, hvis Forældre vare villige til at betale derfor. Det er derfor en fuldstændig Misforstaaelse, naar man mener, at der i det nu foreliggende Lovforslag skulde ligge nogen omhelst Tendents til at bevare en Adskillelse mellem Friskolerne og Betalingskolerne, og det er ganske i Overensstemmelse med de Grundsatninger, der ere fulgte i min Administration, idet jeg er gaaet ud fra at lade Vægen i den kommunale Skole falde paa, hvad der tidligere hed Friskolen, og som nu i Lovforslaget kaldes den almindelige Kjøbstad-Borger-skole. Med Hensyn til Kjøbstæderne, indet Helse er det kommet nogle Bemærkninger frem, navnlig fra en æret Taler fra Thisted Amt (Lund), der udtalte sig saa udførligt og med saa megen Kjendskab til den hele Sag. Jeg tror, at jeg i det, han der yttrede, ligesom ogsaa de andre Punkter, men dog navnlig i, hvad han sagde angaaende Kjøbstæderne, vil kunne være enig med ham. Forsaavidt der er Spørgsmaal om en Forandring i Ordningen af Bestyrelsen i selve Kjøbstæderne, maa den Omstændighed, at den hele Bestemmelse derom er for saa faa Aar siden truffet fra Rigsdagens Side, ganske naturlig medføre, at jeg ikke kunde finde nogen særlig Anledning til at foreslaa Forandringer i saa Henseende. Jeg tror imidlertid, at de af det ærede Medlem ansførte Grunde for en mulig Omordning have deres ikke ringe Betydning, og jeg antager ikke, at der vil vise sig store Vanskeligheder, saafremt